

MÅNADSRAPPORT MAJ

Barn- och skolnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Förvaltningsberättelse.....	4
Resultat och ekonomisk ställning.....	4

Sammanfattning

Barn- och skolnämndens totala prognos för 2023 beräknas till -3,1 miljoner kronor. I jämförelse med den tilldelade budgetramen om 2 893,1 mnkr motsvarar det 0,1% avvikelse.

Den totala prognostiserade avvikelsen mot budget förklaras av både beräknade överskott och underskott. Överskott motsvarande 27 mnkr beräknas inom budgeten för skolpeng och beror på att antalet barn och elever i förskola och fritidshem beräknas bli färre än kommunfullmäktiges beslutade budget för 2023 baseras på. Överskott beräknas även inom budgeten för taxor och avgifter (4,0 mnkr) samt inom nämnd- och förvaltningsgemensamt (9,0 mnkr). Underskott beräknas främst inom grundskolans och den anpassade grundskolans verksamheter (-33,4 mnkr) och inom särskilda verksamheter (-8,7 mnkr). Även budgeten för lokalkostnader beräknas till ett underskott vid årets slut (-1,0 mnkr). Förskolans verksamhet beräknas fortsatt vara i balans vid årets slut.

För perioden januari till och med maj redovisar barn- och skolnämnden en budgetavvikelse som uppgår till -6,0 mnkr.

Förvaltningsberättelse

Resultat och ekonomisk ställning

Resultat

Resultaträkning (431)

(Mnkr)	Utfall maj	Budget maj	Avvikelse maj	Helårsbudget 2023	Helårsprognos 2023	Helårsavvikelse 2023
Intäkter	147,7	147	0,7	336,3	330,8	-5,5
Kostnader	-1 433	-1 426,4	-6,6	-3 223,1	-3 220,6	2,4
Avskrivningar	-2,7	-2,6	-0,1	-6,4	-6,4	0
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-1 288	-1 282	-6	-2 893,1	-2 896,2	-3,1
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0	0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-1 288	-1 282	-6	-2 893,1	-2 896,2	-3,1
Kommunbidrag	1 282	1 282	0	2 893,1	2 893,1	0
Nämndsbidrag/Resursför delning	0	0	0	0	0	0
RESULTAT	-6	0	-6	0	-3,1	-3,1

Analys av resultat

Resultat & Prognos 2023 (mnkr)	Utfall jan-maj	Budget jan-maj	Avvikelse jan-maj	Budget 2023	Prognos
Skolpeng	-953	-959	7	-2 283	27
Taxor och avgifter	46	42	4	101	4
Lokalkostnader	-170	-172	2	-412	-1
Nämnd och förvaltningskontor	-29	-32	3	-71	4
Förvaltningsgemensamt	-39	-45	6	-97	5
Särskilda verksamheter	-59	-53	-6	-132	-9
Förskolans verksamhet	-14	-18	5	0	0
Grundskolans verksamhet	-70	-45	-26	0	-33
Totalt BSN	-1 288	-1 282	-6	-2 893	-3

Periodens resultat

Total budgetavvikelse för perioden är -6,0 mnkr jämfört med -2,3 mnkr i april. Resultatförsämringen under maj månad beror framför allt på att personalkostnaderna varit högre än budget i maj jämfört med april avseende både förskola och grundskola samt anpassad grundskola.

Förskolans verksamhet redovisar ett överskott på 4,7 mnkr, medan grundskolor och anpassade grundskolor tillsammans redovisar ett underskott på -26,0 mnkr för perioden. Förskolans överskott förklaras av lägre personalkostnader vid frånvaro där ingen vikarie krävts eller där vikarie inte kunnat erhållas. Det ekonomiska överskottet kan delvis också förklaras av ej tillsatta tjänster där rekrytering pågår och nuvarande

vikarie har en lägre lönekostnad. Överskottet har dock minskat sedan april och resultatförsämringen förklaras av ökade personalkostnader till följd av tillsatta tjänster. Det redovisade underskottet för grundskolans verksamhet förklaras av att personalkostnaderna varit högre jämfört med budget för perioden vilket också speglar att den faktiskt arbetade tiden totalt sett har ökat jämfört med motsvarande period 2022.

Kostnaden för skolpengen, som ska täcka både skolpeng till kommunala enheter, köp och försäljning av platser i andra kommuner samt bidrag till fristående enheter är 6,5 mnkr lägre än budgeten för perioden. Främsta orsaken är att budgeten är högre än kostnaden för skolpeng till förskolans och fritidshemmens verksamheter eftersom barnantalet i dessa verksamheter varit färre än vad budgetramen beräknats på.

För taxor och avgifter redovisas ett överskott på 4,3 mnkr. För nämnd och förvaltningskontor samt förvaltningsgemensamt uppgår avvikelserna till 8,8 mnkr i överskott för perioden. Detta förklaras framför allt av vakanser inom verksamheten kvalitet och pedagogiskt stöd samt verksamheten lokal och måltid. Ett överskott på 1,6 mnkr redovisas för lokalkostnader. Avvikelsen för särskilda verksamheter uppgår till -6,1 mnkr och beror främst på att kostnader för anpassad grundskola och kostnader för skolskjuts under perioden varit högre jämfört med budget.

Prognos 2023

Barn- och skolnämndens totala prognos beräknas till -3,1 mnkr. I följande avsnitt finns beskrivningar av samtliga större avvikelser. Hänsyn har inte tagits till eventuellt beviljande av statsbidrag för inköp av läromedel eller kompensation för ökade livsmedelspriser eftersom osäkerheten kring dessa intäkter och effekter fortfarande är stor.

Skolpeng

För skolpeng beräknas ett överskott för året motsvarande 27,0 mnkr. Prognosen grundar sig på en beräkning av att det kommer vara färre barn i förskola och fritidshem än vad kommunfullmäktiges beslutade budgetram anger. Beräkningen bygger på faktiskt skolpengutfall av antalet folkbokförda barn och elever för perioden, budgeterade volymer i de kommunala verksamheterna samt en volymuppskattning utifrån föregående års utfall och trend för barn och elever folkbokförda i Lund.

Taxor och avgifter

Prognosen för intäkter i form av föräldraavgifter beräknas ge ett överskott om 4,0 mnkr. Föräldraavgifterna i förskolan beräknas bli 5,0 mnkr lägre än budget medan fritidshemsavgifterna beräknas bli 9,0 mnkr högre än budget för helåret.

Under årets första månader har föräldraavgifterna totalt sett ökat jämfört med samma period föregående år. I april månad skedde en justering av 2021 års föräldraavgifter för fritidshem och i synnerhet förskola vilket genererat en högre intäkt i april än tidigare månader. Justeringen sker en gång per år med förfallodag först i augusti varför det är svårbedömt hur detta kommer påverka kommande månaders prognos. Totalt sett innebär det dock en ökad intäkt.

Lokalkostnader

Lokalkostnadsbudgeten prognostiseras till -1,0 mnkr vilket motsvarar det belopp som ramen sänkts till följd av fastighetseffektiviseringar. Det är osäkert i dagsläget hur hyrorna kommer att regleras till följd av detta. Det finns risk att kostnader för

avskrivningar och räntor blir högre än budget då vissa investeringar (inventarieinköp) har skjutits fram från 2022 till 2023 och att andra investeringar har tidigare lagts från 2024 till 2023.

Nämnd och förvaltningskontor

På förvaltningskontoret finns just nu vakanser där rekrytering pågår efter beslutad ny organisation av förvaltningsledning, vilken trädde i kraft vid årets början. Med anledning av dessa vakanser beräknas ett överskott på 4,0 mnkr för förvaltningskontoret.

Förvaltningsgemensamt

Inom förvaltningsgemensamt finns ett anslag till nämndens förfogande på sammanlagt 1,0 mnkr. Hur dessa medel ska disponeras är ännu inte beslutat. För oförutsedda behov och rehabiliteringskostnader prognostiseras ett gemensamt överskott på 2,0 mnkr jämfört med budget. Även verksamheten lokal och måltid prognostiserar ett överskott på 2,0 mnkr till följd av vakanser.

Särskilda verksamheter

Prognosen för nämndens särskilda verksamheter är beräknad till -8,7 mnkr vilket är en förbättring med 0,3 mnkr jämfört med senaste rapportering. I budgeten för nämndens särskilda verksamheter ingår förvaltningsövergripande verksamheter såsom Naturskolan, Enheten för pedagogiskt stöd, Lundavälkomsten, KSU (kommunövergripande särskild undervisningsgrupp) obligatoriska lovskolan och obligatorisk prao. Här ingår också de ekonomiska resurserna för skolskjuts, försäkringar, anpassad grundskola inklusive skolskjuts och dess lokaler, ersättning för nyanlända elever och individintegrerade elever i anpassad grundskola, skolavgifter för elever i specialskolor, ersättning för extraordinärt stöd till barn och elever och för särskilda insatser i grundskolan samt bidrag till små förskolor och grundskolor på landsbygden.

Kostnaden för extraordinärt stöd till barn i förskoleverksamheten bedöms även 2023 överstiga budgeten. Prognosen är svårbedömd då kostnaden genereras av individuella beslut som fattas löpande under året. Prognosen är beräknad till -2,0 mnkr.

När det gäller kostnaderna för extraordinärt stöd till grundskolans verksamhet visar beräkningarna istället på ett prognostiserat överskott på 1,0 mnkr trots att budgeten har minskats med 2,0 mnkr jämfört med 2022. Även denna prognos innehåller en stor osäkerhet och kan därför behöva justeras under året.

Prognosen för den budget som finansierar en ersättning utöver skolpengen för de grundskoleelever som är individintegrerade i den anpassade grundskolan är beräknad till -1,0 mnkr på grund av att det finns fler elever integrerade än vad budgeten är beräknad utifrån. De integrerade eleverna genererar ersättning motsvarande vad elever som är mottagna inom den anpassade grundskolan och läser ämnen gör.

Kostnaden för bidrag till små grundskolor på landsbygden beräknas motsvara budgeten baserat på prognostiserade elevolymer inför höstterminen och att dispens om att undanta Revinge skola från kravet om att ha minst 40 elever för att få bidraget upphöra efter vårterminens slut. Under vårterminen har bidrag betalats ut till Revinge skola motsvarande 14 extra skolpeng per månad och till Håstad skola motsvarande två extra skolpeng eftersom elevantalet har varit 52. Under höstterminen beräknas bidrag betalas ut till Torna Hällestads skola motsvarande en extra skolpeng och till Håstad skola med tolv extra skolpeng då elevolymer för dessa enheter ser ut att bli 53 respektive 42

elever.

Prognosen för skolskjuts inklusive elevtransporter mellan skolenheter är beräknad till -3,2 mnkr. Kostnaderna har ökat betydligt senaste året. Från och med höstterminen 2022 då den senaste årliga prisjusteringen skedde har det avtalade priset ökat med 10,1 procent avseende skolskjuts via Bergkvarabuss och med 8,3 % avseende skolskjuts via Persontransporter (Serviceförvaltningen). Men kostnadsökningen är också genererad av fler transportsträckor mellan skolenheter och utökade skolskjutsturer. Det sistnämnda uppkommer av en hög beläggning i grundskolornas idrottshallar och som i sin tur innebär att skoldagen vissa dagar behöver förskjutas, däribland för skolskjuts elever. Fler transportsträckor är ett resultat av att lågstadienheten på Vikingaskolan är evakuerad till Råbylundskolan och att Håstad skola under höstterminen kommer evakueras till tidigare Lovisaskolans lokaler i centrala Lund. Eventuellt kan det också tillkomma kostnader under höstterminen avseende transport av de elever på Revinge skola som kommer ha sin undervisning på Uggleskolan.

Lundavälkomstens verksamhet har det senaste året påverkats mycket av flyktingsituationen till följd av kriget i Ukraina. Fler elever 2022 krävde extra personalresurser men till följd av att bidragen från Migrationsverket för asylsökande barn och elever översteg kostnadsökningarna så hade verksamheten ett positivt resultat vid årets slut. Även 2023 beräknas bidragen från Migrationsverket innebära ett överskott. Lundavälkomsten gör ansökan för samtliga barn och elever som har funnits eller finns i verksamheten och som bedöms uppfylla villkoren för bidraget. Prognosen är nu beräknad till +4,0 mnkr.

Enheten för pedagogiskt stöd har en prognos på +1,0 mnkr som uppkommer av att det under våren finns ett antal vakanser. KSU har en prognos på +0,5 mnkr som förklaras av ökade intäkter då verksamheten har fler elever inskrivna än beräknat i budget samtidigt som personalkostnaderna varit lägre till följd av att personal sällan ersätts vid frånvaro.

Prognosen för finansieringen av den anpassade grundskolans verksamhet inklusive skolskjuts och lokaler är beräknad till -9 mnkr. Främsta förklaringen till det befarade underskottet är att budgeten till vissa delar är underfinansierad men det beror också på prisökningen som skett för skolskjuts eftersom den överstiger den generella prisökningen som nämnden har fått kompensation för. Förvaltningen har via EVP-processen kommunicerat om den underfinansiering som ligger till grund för det beräknade underskottet.

Förskolans verksamhet

Prognosen för förskolan avviker i nuläget inte från budget. Prognosen är därmed oförändrad i jämförelse med rapporteringen per sista april.

De faktiska volymerna inom förskolan fortsätter att minska vilket leder till ekonomiska utmaningar. I de områden som barnantalet minskat över tid och där nedgången fortsätter blir det allt svårare att anpassa organisationen.

Förskolans verksamhet arbetar aktivt med effektiviseringsmöjligheter för att möta höstens förändringar som krävs med ett minskat barnunderlag.

Grundskolans verksamhet

Prognosen för grundskolans verksamhet är beräknad till totalt -33,4 mnkr vilket innebär att den är försämrad med 2,4 mnkr jämfört med rapporteringen per sista april. Prognoserna bedöms vara realistiska men fortsatt beräknade enligt

försiktighetsprincipen. Det betyder bland annat att tilläggsanslag för ökade måltidskostnader och eventuell tilldelning av statsbidrag avseende läromedel inte ingår i beräknad prognos då beslut om dessa inte finns än.

Negativa prognoser finns fortsatt inom samtliga tre verksamhetsgrupper och för enheter inom både grundskolans och den anpassade grundskolans verksamhet. Av den totala prognosen avser -22 mnkr grundskolans verksamhet och resterande -11,4 mnkr den anpassade grundskolans verksamhet.

Enheter som har negativ prognos fortsätter att arbeta med de handlingsplaner som togs fram inför delårsbokslutet. Dessvärre krävs i flera fall en längre tids arbete för att få ekonomisk effekt av åtgärderna vilket riskerar att innebära att flera enheter inte kommer vara i balans vid årets slut.

De generella utmaningar som finns inom flera enheter och ligger till grund för de befarade underskotten är oförändrade sedan delårsbokslutet för en månad sedan, se punkterna nedan. Som tidigare nämnts har flera enheter också specifika utmaningar, exempelvis elev- eller personalärenden som under en period kräver extra stora resurser. Specifika utmaningar kan också handla om att enheten har fått en lägre strukturresurs jämfört med tidigare eller har begränsningar avseende lokalerna. Den ytterligare försämringen av prognosen för grundskolans verksamhet, -2,4 mnkr, uppkommer bland annat av att några enheter får betydligt färre elever än vad de är organiserade för inför höstterminen medan andra enheter har tvingas förstärka ytterligare med hänsyn till eskalerande oroligheter bland elever.

- Måltidskostnaderna har ökat avsevärt under det senaste året. Vid en jämförelse mellan januari till mars 2023 och motsvarande period 2022 så har kostnaden för grundskolans verksamhet inklusive fritidshem ökat med cirka 16 % vilket är utmanande eftersom inte skolpengen har ökat motsvarande. Ökningen av måltidskostnader är generellt högre inom fritidshemmets verksamhet än inom grundskolans verksamhet vilket blir extra påtagligt för de lägre årskurserna. Förutom den prisökning som har skett så är bedömningen att kostnaderna också har ökat på grund av att de mottagningskök som tidigare tillhörde barn- och skolförvaltningens organisation nu är flyttade till Serviceförvaltningen. Det innebär att dessa skolors fritidshem från och med i år behöver köpa portioner från Måltidsservice till skillnad från tidigare då de via köken till största delen själva köpte livsmedel direkt från leverantör avseende frukost och mellanmål.
- Flera rektorer gör bedömningen att de behöver sätta in mer personalresurser än vad de har finansiering för på grund av att elever med olika utmaningar kräver extra hög bemanning. Det kan avse både pedagogiska och elevstödande resurser som krävs för att eleverna ska kunna uppnå sina mål men också så att arbetsmiljön för både elever och personal är både trygg och ger studiero.
- Klasstorlek är en kritisk förutsättning för att kunna organisera personalresurserna effektivt och därmed kunna vara i balans med budget. Flera enheter uppger stora svårigheter med att skapa lämpligt stora klasser eftersom det påverkas av faktorer som inte går att påverka. Exempel på detta är skolans söktryck, den geografiska placeringen och ibland även lokalernas utformning. Enheter med lågt söktryck kan dessutom ha en utmaning med att omsättningen på elever är hög vilket försvårar organiseringen av resurser och minskar stabiliteten.
- Inom den anpassade grundskolans verksamhet finns de största ekonomiska

utmaningarna hos enheter med en stor variation av stödbehov hos eleverna och där inte alla elever fungerar i en sammanhållen grupp. I vissa fall kan begränsningar i lokalernas utformning och risker i utemiljön innebära behov av högre bemanning än vad som hade varit nödvändigt i mer flexibla och anpassade lokaler och med en säker utomhusmiljö.

Investeringar

Investeringsredovisning

(Mnkr)	Utfall maj	Helårsbudget 2023	Helårsprognos 2023	Helårsavvikelse 2023
Inventarier, fordon	-4,8	-13,6	-13,6	0
Intern leasing	0	0	0	0
TOTALT	-4,8	-13,6	-13,6	0

Analys av investeringar

Barn- och skolnämndens investeringsram uppgår till 13,6 mnkr för 2023. Mindre verksamhetsspecifika investeringar (10 mnkr) avser inköp av inventarier och utrustning som prioriteras utifrån verksamhetens behov. Trots en prognos i linje med budget för året finns en risk att den totala investeringsramen kommer redovisa ett underskott. Delvis till följd av allmänna kostnadsökningar men också att på grund av att investeringar som varit planerade 2022 flyttats till 2023 samt att några investeringar tidigare lagts, från 2024 till 2023, i linje med nämndens underlag till kommunens strategisk försörjningsplan. För 2023 är planen att inventarier bland annat kommer köpas in till Råbylundskolan, Svaneskolan, Fäladsgården, Flygelskolan samt till förskolorna Väderleken och Enestugan.